

ВВЕДЕННЯ

Колишній Кримінально-процесуальний кодекс Української Радянської Соціалістичної Республіки був затверджений Верховною Радою Української РСР 28 грудня 1960 року і введений в дію 01 квітня 1961 року. За період дії колишнього КПК законами Української РСР в нього більш як 50 раз вносилися зміни та доповнення, законами України — більш як 150 раз. Законом України №2547-ХІІ від 07 липня 1992 року у назві колишнього КПК та його тексті найменування «Українська РСР» було замінено найменуванням «Україна». Колишній КПК складався із 9 розділів, 39 глав і містив 485 статей. Втратив чинність колишній КПК згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України №4651-VI від 13 квітня 2012 року.

Новий Кримінальний процесуальний кодекс України набрав чинності 20 листопада 2012 року, складається з 11 розділів, 46 глав і містить 615 статей.

В порівнянні з колишнім КПК, новий КПК містить новації, тобто норми і положення, які були відсутні в колишньому КПК, а також нововведення, які по іншому регулюють окремі питання кримінально-процесуального законодавства, ніж колишній КПК.

Так відповідно до положень нового КПК:

1. Введено нове юридичне поняття «слідчий суддя» — яким є суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, передбаченому новим КПК, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, розгляд клопотань щодо негласних слідчих (розшукових) дій, — голова чи за його визначенням інший суддя Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя.

2. Слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

3. Колишній КПК містив поняття «близькі родичі», тоді як новим КПК закріплено поняття «близькі родичі та члени сім'ї», що є більш широким поняттям, і крім чоловіка, дружини, батька, матері, дітей, рідних братів та сестер, діда, баби та внуків додатково включає до цього поняття вітчима, мачуху, пасинка, падчерку, правнуків, усиновлювача та усиновленого, опікуна та піклувальника, особу, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також осіб, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі осіб, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

4. Запроваджено таке поняття, як «кримінальне правопорушення, яке поділяється на «злочин» і «кримінальний проступок».

5. Досудове розслідування за новим КПК має тривати не більше одного року, тоді як за колишнім КПК воно тривало до півтора року.

6. Новим КПК не передбачено порушення кримінальної справи, а відповідно відсутній такий дієвий інструмент, як оскарження факту порушення кримінальної справи. Також новий КПК не містить такого інституту, як додаткове розслідування. Таким чином, судовий розгляд має закінчитися винесенням обвинувального або виправдувального вироку.

7. Місця у судових залах, де утримуються підсудні, мають бути облаштовані огороженнями з оргскла, а не металічними огороженнями, як це було раніше.

8. Щиросердне зізнання під час досудового розслідування суттєве лише для визначення покарання.

9. За новим КПК слідчий буде складати обвинувальний акт, тоді як за колишнім КПК таким документом був обвинувальний висновок.

10. Новим КПК закріплено поняття розумних строків та їх граничних меж при здійсненні кримінального провадження. Під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуаль-

них рішень. Розумні строки не можуть перевищувати передбачені новим КПК строки виконання окремих процесуальних дій або прийняття окремих процесуальних рішень.

11. Чітко визначений новим КПК склад суду при кримінальному провадженні. Так, кримінальне провадження в суді першої інстанції, як правило, здійснюється професійним суддею одноособово.

Виключення з даного правила складають:

— кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо злочинів, за вчинення яких передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років, яке здійснюється колегіально судом у складі трьох професійних суддів;

— кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо злочинів, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, яке здійснюється колегіально судом у складі трьох професійних суддів, а за клопотанням обвинуваченого — судом присяжних у складі двох професійних суддів та трьох присяжних (кримінальне провадження стосовно кількох обвинувачених розглядається судом присяжних стосовно всіх обвинувачених, якщо хоча б один з них заявив клопотання про такий розгляд);

— кримінальне провадження стосовно Президента України, повноваження якого припинено, Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України, перших заступників та заступників міністрів, членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, його першого заступника та заступників, членів Центральної виборчої комісії, народних депутатів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Директора Національного антикорупційного бюро України, членів Національного агентства з питань запобігання корупції, Генерального прокурора України, його першого заступника чи заступника, Голови Конституційного Суду України, його заступника чи судді Конституційного Суду України, Голови Верховного Суду України, його першого заступника, заступника чи судді Верховного Суду України, голів вищих спеціалізованих судів, їх заступників чи суддів вищих спеціалізованих судів, Голови Національного банку України, його першого заступника чи заступника, осіб, посади яких належать до категорії «А», а також щодо обвинувачення у вчиненні кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України, здійснюється в суді першої інстанції — колегіально судом у складі трьох професійних суддів, які мають стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років, а у разі здійснення кримінального провадження щодо злочинів, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, за клопотанням обвинуваченого — судом присяжних у складі двох професійних суддів, які мають стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років, та трьох присяжних.

Судді (суддя), уповноважені здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх відповідно до статті 18 Закону України №1402-VIII від 02 червня 2016 року «Про судоустрій і статус суддів, обираються з числа суддів відповідного суду зборами суддів цього суду за пропозицією голови суду або за пропозицією будь-якого судді цього суду, якщо пропозиція голови суду не була підтримана, на строк не більше трьох років і можуть бути переобрані повторно. Кількість суддів, уповноважених здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, визначається окремо для кожного суду зборами суддів цього суду. Суддею, уповноваженим здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, може бути обрано суддю зі стажем роботи суддею не менше десяти років, досвідом здійснення кримінального провадження в суді і високими морально-діловими та професійними якостями. У разі відсутності в суді суддів з необхідним стажем роботи суддя, уповноважений здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, обирається з числа суддів, які мають найбільший стаж роботи на посаді судді. Судді, уповноважені здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх, не звільняються від виконання обов'язків судді відповідної інстанції, проте здійснення ними таких повноважень ураховується при розподілі судових справ та має пріоритетне значення.

12. Новим КПК чітко врегульовано територіальну підсудність. Так, кримінальне провадження здійснює суд, у межах територіальної юрисдикції якого вчинено кримінальне правопорушення. У разі якщо було вчинено кілька кримінальних правопорушень, кримінальне провадження здійснює суд, у межах територіальної юрисдикції якого вчинено більш тяжке правопорушення, а якщо вони

були однаковими за тяжкістю, — суд, у межах територіальної юрисдикції якого вчинено останнє за часом кримінальне правопорушення. Якщо місце вчинення кримінального правопорушення встановити неможливо, кримінальне провадження здійснюється судом, у межах територіальної юрисдикції якого закінчено досудове розслідування. Що ж стосується кримінального провадження щодо обвинувачення судді у вчиненні кримінального правопорушення, то воно не може здійснюватися тим судом, у якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді. У разі, якщо кримінальне провадження стосовно судді має здійснюватися тим судом, у якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді, кримінальне провадження здійснює суд, найбільш територіально наближений до суду, в якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді, іншої адміністративно-територіальної одиниці (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва чи Севастополя).

Якщо кримінальне правопорушення, досудове розслідування якого проводилося територіальним управлінням Національного антикорупційного бюро України, вчинено у межах територіальної юрисдикції місцевого суду за місцезнаходженням відповідного територіального управління Національного антикорупційного бюро України, то кримінальне провадження здійснює суд, найбільш територіально наближений до суду за місцезнаходженням відповідного територіального управління Національного антикорупційного бюро України, іншої адміністративно-територіальної одиниці (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва чи Севастополя).

13. Достатньо зважено новим КПК врегульований порядок направлення кримінального провадження з одного суду до іншого. Так, підставами для передачі кримінального провадження на розгляд іншого суду є:

- факт виявлення до початку судового розгляду тієї обставини, що кримінальне провадження надійшло до суду з порушенням правил територіальної підсудності;
- неможливість утворити новий склад суду для судового розгляду після задоволення відводів (самовідводів) чи в інших випадках;
- та обставина, що обвинувачений чи потерпілий працює або працював у суді, до підсудності якого належить здійснення кримінального провадження;
- ліквідація суду, який здійснював судове провадження.

У виняткових випадках, до початку судового розгляду, кримінальне провадження з метою забезпечення оперативності та ефективності кримінального провадження може бути передано на розгляд іншого суду за місцем проживання обвинуваченого, більшості потерпілих або свідків, а також у разі неможливості здійснювати відповідним судом правосуддя (зокрема, надзвичайні ситуації техногенного або природного характеру, епідемії, епізоотії, режим воєнного, надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції).

Питання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції одного суду апеляційної інстанції вирішується колегією суддів відповідного суду апеляційної інстанції за поданням місцевого суду або за клопотанням сторін чи потерпілого не пізніше п'яти днів з дня внесення такого подання чи клопотання, про що постановляється вмотивована ухвала.

Питання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого вирішується колегією суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ за поданням суду апеляційної інстанції або за клопотанням сторін чи потерпілого не пізніше п'яти днів з дня внесення такого подання чи клопотання, про що постановляється вмотивована ухвала.

14. Новим КПК значно скорочено перелік органів дізнання, які були визначені колишнім КПК, а також запроваджено нові органи досудового розслідування — Державне бюро розслідувань та Національне антикорупційне бюро України.

Відповідно до Розділу X «Прикінцеві положення» цього КПК:

- частина четверта статті 216 нового КПК вводиться в дію з дня початку діяльності Державного бюро розслідувань України, але не пізніше п'яти років з дня набрання чинності новим КПК;
- частина п'ята статті 216 нового КПК вводиться в дію з дня початку діяльності Національного антикорупційного бюро України, але не пізніше трьох років з дня набрання чинності новим КПК.

15. Колишній КПК визначав прокурора, як особу, яка здійснює нагляд за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства, на яких покладалося вжиття необхідних оперативно-

розшукових заходів з метою виявлення ознак злочину і осіб, що його вчинили, а також проведення досудового слідства. Що ж стосувалося підозрюваного, обвинуваченого та їх захисників, рівно як і потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача та їх представників, то за колишнім КПК їх статус був визначений лише як учасників процесу, а не як рівноправної в процесуальному значенні сторони кримінального процесу, чим порушувався такий принцип кримінального процесу, як змагальність. Новий КПК зовсім по іншому визначив процесуальне положення сторін та учасників кримінального провадження, а саме:

а) сторони кримінального провадження:

— з боку обвинувачення: слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених новим КПК;

— з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники.

б) потерпілий, його представник та законний представник;

в) інші учасники кримінального провадження: заявник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, свідок, перекладач, експерт, спеціаліст, секретар судового засідання, перекладач.

Відповідно, за новим КПК:

— учасниками кримінального провадження є сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, представник персоналу органу пробації, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, секретар судового засідання, судовий розпорядник;

— учасниками судового провадження є сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, представник персоналу органу пробації, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, а також інші особи, за клопотанням або скаргю яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження.

16. За новим КПК досить чітко диференційовані поняття «підозрюваний» та «обвинувачений», «виправданий» та «засуджений», а також досить детально визначені їх права та обов'язки. Так, по новому КПК підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 нового КПК, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення. Обвинуваченим (підсудним) є особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому статтею 291 нового КПК. Виправданим у кримінальному провадженні є обвинувачений, виправдувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили. Засудженим у кримінальному провадженні є обвинувачений, обвинувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили.

17. Новим КПК визначено, що захисником може бути лише адвокат, відомості про якого внесено до Єдиного реєстру адвокатів України і відносно якого у зазначеному реєстрі не містяться відомості про зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю. Згідно розділу Х «Прикінцеві положення» нового КПК ця норма, визначена частиною другою статті 45 нового КПК, вводиться в дію через рік після створення Єдиного реєстру адвокатів України. Таким чином, інші фахівці у галузі права, які за законом мали право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, а також близькі родичі обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, його опікуни або піклувальники, які за колишнім КПК допускалися в якості захисників до участі в справі, за новим КПК такого права позбавлені. Новий КПК також ввів норму, згідно якої одночасно брати участь у судовому розгляді можуть не більше п'яти захисників одного обвинуваченого, тоді як колишній КПК не передбачав такого обмеження. Встановлено новим КПК також єдиний перелік документів, які підтверджують повноваження захисника (адвоката) на участь у кримінальному провадженні (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, ордер, договір із захисником або доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги), незалежно від того, чи є адвокат членом адвокатського

об'єднання, чи він здійснює незалежну професійну діяльність як самозайнята особа і не є членом адвокатського об'єднання.

В колишньому КПК права захисника були окремо визначені і більш деталізовані, тоді як в новому КПК при визначенні прав захисника йде посилання на те, що захисник користується процесуальними правами підозрюваного, обвинуваченого, захист якого він здійснює, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена захиснику. Таке не чітке визначення прав захисника, як самостійної процесуальної особи, може дати можливість будь-якій особі вільно трактувати і на свій розсуд визначати, які саме права може безпосередньо реалізовувати підозрюваний (обвинувачений), а які не може.

Новим КПК також закріплено ряд позитивних норм, що стосуються прав захисника. Так, позитивними є положення, викладені в статті 93 нового КПК, які більш детально регламентують порядок збирання доказів стороною захисту та потерпілим, а саме: шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів. Разом з тим, не досить коректні формулювання цих норм, що дають змогу їх двоякого трактування, відсутність в деяких випадках механізму їх реалізації і/або залежність їх реалізації від волі слідчого або суду, можуть звести нанівець ці позитивні нововведення. Так, в деяких випадках, реалізація стороною захисту на практиці такого права, як ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, є проблематичним. Справа в тому що ініціювання проведення таких дій має здійснюватися шляхом подання слідчому, прокурору відповідних клопотань. Як показує практика, в більшості такі клопотання не задовольняються, і не тому, що вони є безпідставні або не вмотивовані, а тому, що проведення цих дій займе певний час, а слідчий або обмежений терміном розслідування справи, або проведення цих дій не вигідно слідству.

Крім позитивних нововведень, новий КПК містить норми, які при їх реалізації можуть порушити права захисника. Так, в новому КПК міститься положення, згідно якого конфіденційні побачення захисника зі своїм підзахисним можуть відбуватися під візуальним контролем уповноваженої службової особи, але в умовах, що виключають можливість прослуховування чи підслуховування. Дане положення не тільки може порушити права захисника та його підзахисного, але в деяких випадках не може бути реалізованим в частині додержання конфіденційності побачень.

Можна вітати право захисника на отримання від учасників кримінального провадження та інших осіб за їх згодою пояснень. Разом з тим, згідно з положеннями частини 8 статті 95 нового КПК такі пояснення не є джерелом доказів.

18. Новим КПК закріплено статус потерпілого, як самостійної процесуальної особи у кримінальному провадженні, а також досить чітко визначені його права та обов'язки.

19. Більш детально новий КПК регламентував порядок збирання доказів стороною захисту та потерпілим, а саме: шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів. За цим КПК лише ті докази, які будуть досліджені в суді, будуть покладені в основу судового рішення.

Чимало обговорень викликало положення (нововведення), зазначене в статті 97 нового КПК щодо визнання допустимим доказом показання з чужих слів, під яким розуміється висловлювання, здійснене в усній, письмовій або іншій формі, щодо певного факту, яке ґрунтується на поясненні іншої особи. При цьому, законодавець визначив, що:

- визнання допустимим доказом показання з чужих слів здійснює суд;
- суд має право визнати допустимим доказом показання з чужих слів незалежно від можливості допитати особу, яка надала первинні пояснення, у виняткових випадках, якщо вони є допустимим доказом згідно з іншими правилами допустимості доказів;

— суд може визнати доказами показання з чужих слів, якщо сторони погоджуються визнати їх доказами.

— суд має право визнати допустимим доказом показання з чужих слів, якщо підозрюваний, обвинувачений створив або сприяв створенню обставин, за яких особа не може бути допитана.

З урахуванням того, що:

— доказами мають бути лише фактичні дані, тобто дані, які є абсолютно достовірними і які можна перевірити на предмет достовірності;

— суддя є арбітром, а тому його завданням є дослідження та оцінка саме достовірних доказів, а не доказів з чужих слів;

— між сторонами може бути домовленість про визнання доказами показання з чужих слів, - введення такого поняття як показання з чужих слів викликає чимало запитань.

20. Поряд з іншими запобіжними заходами новим КПК введено новий запобіжний захід — домашній арешт, суть якого полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому, який підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за вчинення якого законом передбачено покарання у виді позбавлення волі, залишати житло цілодобово або у певний період доби. При цьому, сукупний строк тримання особи під домашнім арештом під час досудового розслідування не може перевищувати шести місяців. По закінченню цього строку ухвала про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту припиняє свою дію і запобіжний захід вважається скасованим. Працівники органу внутрішніх справ з метою контролю за поведінкою підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом, мають право з'являтися в житло цієї особи, вимагати надати усні чи письмові пояснення з питань, пов'язаних із виконанням покладених на неї зобов'язань, а також використовувати електронні засоби контролю. Електронні засоби контролю можуть застосовуватися:

— слідчим на підставі ухвали слідчого судді, суду про обрання стосовно підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу, не пов'язаного з позбавленням волі, якою на останнього покладено відповідний обов'язок;

— працівниками органу Національної поліції України на підставі ухвали слідчого судді, суду, якою щодо підозрюваного, обвинуваченого обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту.

На виконання вимог частини третьої статті 195 нового КПК наказом Міністерства внутрішніх справ України №696 від 09 серпня 2012 року затверджено Положення про порядок застосування електронних засобів контролю. Даний наказ набрав чинності одночасно з набранням чинності новим КПК. Що ж стосується такого запобіжного заходу, як особисте зобов'язання, зазначеного в новому КПК, то подібне також було передбачено і колишнім КПК, зокрема статтею 149-1 (обов'язки, що можуть бути покладені на особу при обранні запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою, та статтею 151 (підписка про невиїзд). Різниця полягає лише в тому, що за новим КПК особисте зобов'язання визначено як один із видів запобіжних заходів, тоді як за колишнім КПК обов'язки (один або декілька), які могли бути покладені на особу при обранні запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою, які практично повторюють особисте зобов'язання, застосовувалися додатково до обраного запобіжного заходу.

Зовсім по іншому, ніж колишній КПК, новий КПК визначає підстави для обрання такого виняткового запобіжного заходу, як тримання під вартою. Так, за новим КПК тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом, який застосовується виключно у разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим статтею 177 нового КПК. При цьому, запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, окрім як до осіб, зазначених в частині 2 статті 183 нового КПК.

21. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення, передбачене новим КПК, мало місце і за колишнім КПК. Разом з тим, новий КПК дещо по іншому вирішує питання приватного обвинувачення. Так, за колишнім КПК за скаргою приватного обвинувачення можна було порушити кримінальну справу лише за 11 статтями, тоді як новий КПК значно розширив перелік справ, які порушуються не інакше, як за скаргою потерпілого (більш як 60 статей).

Колишній КПК, встановивши норму про те, що справи приватного обвинувачення можуть бути порушені не інакше, як за скаргою потерпілого, передбачав виключення із цього правила, надаючи прокурору право порушувати справу, навіть при відсутності скарги потерпілого, за статтею 125, частиною 1 статті 126, статтею 203-1, частиною 1 статті 206, статтями 219, 229, 231-232-2, 356 Кримінального кодексу України в разі, коли справа має особливе громадське значення, а також у

ЗМІСТ

ВВЕДЕННЯ	3
1. Захисник у кримінальному провадженні.	22
1.1. Адвокатський запит.	22
1.2. Залучення захисника для участі у кримінальному провадженні.	24
1.3. Підтвердження повноважень захисника у кримінальному провадженні.	31
2. Цивільний позов.	39
3. Заявник.	44
4. Відводи у кримінальному провадженні.	51
5. Заходи забезпечення кримінального провадження.	57
5.1. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.	57
5.2. Накладення грошового стягнення.	63
5.3. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.	66
5.4. Відсторонення від посади.	68
5.5. Тимчасовий доступ до речей і документів.	71
5.6. Арешт майна.	77
5.7. Особисте зобов'язання.	81
5.8. Особиста порука.	83
5.9. Домашній арешт.	86
5.10. Застава.	97
5.11. Тримання під вартою.	101
5.12. Зміна запобіжного заходу.	104
6. Єдиний реєстр досудових розслідувань.	107
7. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.	183
8. Слідчі (розшукові) дії.	184
8.1. Допит.	184
8.2. Пред'явлення особи для впізнання.	200
8.3. Пред'явлення речей для впізнання.	205
8.4. Пред'явлення трупа для впізнання.	206
8.5. Обшук.	207
8.6. Огляд.	213
8.7. Огляд трупа.	215
8.8. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією.	219
8.9. Освідування особи.	221
8.10. Проведення експертизи.	224
8.11. Отримання зразків для експертизи.	240
9. Негласні слідчі (розшукові) дії.	248
10. Повідомлення про підозру.	260
11. Обвинувальний акт.	262
12. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування.	264
13. Складання досудової доповіді.	273
14. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження.	285
15. Визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження.	290

16. Визнання доказів недопустимими.	293
17. Оскарження судових рішень в апеляційному порядку.	295
18. Кримінальне провадження на підставі угод.	304
19. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.	313
20. Регіональні та місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.	316
21. Органи, установи виконання покарань, слідчі ізолятори.	331

Примітка: кодекси, закони, постанови Верховної Ради України, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, міжнародні договори, угоди, конвенції, постанови Пленуму Верховного Суду України, інформаційні листи Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, накази Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної судової адміністрації України, Координаційного центру з надання правової допомоги, які наведені в даному посібнику, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної судової адміністрації України, Координаційного центру з надання правової допомоги.